

1.3 Paikallinen tarkennus

Kauniaisissa kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluyksiköksi on valittu suomenkielinen Sansinpellon päiväkotikoti. Kokeiluopetussuunnitelma on laadittu varhaiskasvatuspäällikön johtamassa työryhmässä, joka koostuu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen opettajista, varhaiskasvatuksen erityis- ja kieli- ja kulttuuriopettajista, oppilashuollon työntekijöistä ja muista asiantuntijoista. Yksikön kulttuurinen ja kielellinen moninaisuus määrittää toimintaa, ja toiminnassa painotetaan lasten ja perheiden hyvinvointia mm. Lapset puheeksi –toimintamallin mukaisesti sekä tunne- ja kaveritaitoja korostamalla. Tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain edellyttämät suunnitelmat laaditaan yksikössä erillisenä liitteenä. Muilta varhaiskasvatusyksiköiltä, huoltajilta, sekä perusopetuksen ja sosiaali- ja terveystoimea edustavilta yhteistyötahoilta pyydetään kommentteja suunnitelmaluonnokseen ennen suunnitelman saattamista päätöksentekoon. Hyväksymisen jälkeen kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelma julkaistaan kaupungin nettisivuilla. Lasten esiopetussuunnitelmat laaditaan sähköisessä muodossa.

2.1 Paikallinen tarkennus

Kauniaisissa viisivuotiaiden osallistumisprosentti varhaiskasvatukseen on erittäin korkea, joten varhaiskasvatukseen osallistumisasteen ei arvioida muuttuvan. Kaksivuotinen esiopetus mahdollistaa lapsen yksilöllisen kasvun, kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin huomioimisen pidemmällä aikajänteellä ja monipuolisin toimintatavoin. Leikin, tutkimisen, ihmettelyn, toiminnallisuuden ja liikunnallisuuden kautta tuetaan lapsen kokonaisvaltaista kehitystä.

2.2 Paikallinen tarkennus

Kauniaisissa kaksivuotista esiopetusta järjestetään suomen kielellä. Kaksivuotisessa esiopetuksessa noudatetaan valiokunnan päättämiä esiopetuksen toiminta- ja loma-aikoja.

2.3 Paikallinen tarkennus

Esiopetusryhmän moninaiset kielelliset, kulttuuriset, katsomukselliset taustat ovat läsnä toiminnassa myönteisellä tavalla. Tavoitteena on vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta ryhmän jäsenten kesken moninaisuutta arvostaen ja kunnioittaen. Toiminta järjestetään pääsääntöisesti siten, että kaikki lapset voivat osallistua siihen perheiden uskonnoista tai vakaumuksista riippumatta. Katsomuksista keskustellaan avoimesti arjessa esiin tulevien tilanteiden ja lasten aloitteiden kautta.

Huoltajille kerrotaan esiopetuksen katsomuskasvatuksesta. Esiopetusyksikön johtaja keskustelee huoltajien kanssa heidän toiveistaan katsomuskasvatuksen suhteen jo varhaiskasvatuksen alkaessa palvelusopimusta tehtäessä.

2.4 Paikallinen tarkennus

Kauniaisissa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kantavana visiona on 'Vahvat juuret, kantavat siivet'.

2.6 Paikallinen tarkennus

Ajattelu ja oppiminen

Kauniaisissa lapsen näkemystä omasta oppimisestaan tuetaan positiivisten oppimiskokemusten kautta ja oppimisprosessin näkyväksi tekemisellä. Lasta autetaan ja tuetaan näkemään oma oppimisprosessinsa.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Hyvien tapojen ja kohteliaan käyttäytymisen malli lähtee aikuisista. Lasten kanssa keskustellaan ja pohditaan hyvien tapojen merkitystä.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Henkilöstö huolehtii lapsen hyvinvoinnista ja turvallisuudesta esiopetuksen arjessa tukien lasta samalla enenevässä määrin omatoimisuuteen.

Kauniaisissa on kehitetty Tunne-polku toiminnan suunnittelun tueksi. Tunne- ja kaveritaitojen vahvistaminen on osa arkea. Aikuisen kyky omien tunteidensa tunnistamiseen ja rakentavaan käsittelyyn mahdollistaa tunnetaitojen harjoittelun lasten kanssa. Tunnetaitoinen aikuinen on lasten tunnetaitojen juuri. Kokeiluyksikössä toimii erilliset Kamu-klubit lasten tunnetaitojen harjoittelun tukena.

Kauniaisissa pidetään tärkeänä harjoitella rauhoittumista ja rentoutumista toiminnan lomassa.

Monilukutaito

Kauniaisissa halutaan monilukutaidon eri osa-alueista korostaa erityisesti kirjallisuuden merkitystä ja lapsille luetaan esiopetuksessa päivittäin. Luetusta tekstistä keskustellaan ja sanojen ja tekstin merkitystä pohditaan yhdessä lasten kanssa.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Kauniaisissa tieto- ja viestintäteknologista osaamisen ja oppimisen tueksi on KokoHelaGrani –toiminnan puitteissa kehitetty Digi-polku.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä elämäntapa

Lasten osallisuutta vahvistetaan kokeiluyksikössä erillisillä 'oppilasparlamenteilla'.

3.1 Paikallinen tarkennus

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

Kaksivuotisen esiopetuksen tavoitteena on kehittää moninaisia toimintamalleja ryhmien väliselle yhteistyölle ja pienryhmätoiminnalle. Pedagogisen dokumentoinnin keinoin arvioidaan tavoitteen toteutumista. Oppimisympäristöä arvioidaan ja kieli- ja kulttuuritietoisuutta kehitetään Kielipeda-työvälineen avulla.

Oppimisen, oivalluksen ja leikin ilo

Leikillä on suuri merkitys sosiaalisten ja kielellisten taitojen harjoittamisessa. Aikuisen malli, leikin rikastaminen, leikissä mukana oleminen sekä leikin ohjaaminen auttavat lasta kehittämään leikkitaitoja. Aikuinen tukee lapsia pääsemään osallisiksi leikkiin.

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Kokeiluyksikössä hyödynnetään Kesy-materiaalia lasten osallisuuden tukena. Lapsi voi kertomalla ja/tai näyttämällä osallistua toimintaan, riippumatta siitä millainen on hänen kykynsä sanallistaa asioita. Lasten osallisuutta tuetaan myös oppilasparlamentin kautta.

Ei niinkään kaikille samaa, vaan kaikille sama mahdollisuus. LIITETÄÄN KUVA (aita/Pauliina)

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Kaikki kieli- ja kulttuuritaustat nähdään yhtä arvokkaina. Aikuisen asenne ratkaisee eikä vastauksia tarvitse olla valmiina. Ryhmän perheiden katsomusten ja kielten huomioiminen toiminnan suunnittelussa vahvistaa osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden tunnetta ja avointa ilmapiiriä.

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Lapsia ohjataan ekologisesti kestävään elämäntapaan. Kauniaisissa on käytössä hiilineutraaliuden tiekartta, jonka yksikkökohtaista toimenpideohjelmaa ja sen toteutumista tarkastellaan säännöllisesti. Liikunnan, toiminnan ja leikin kautta oppiminen korostuu kaksivuotisessa esiopetuksessa.

Yksikkökohtainen kiusaamisen vastainen suunnitelma on nähtävillä yksikössä.

Aikuisen aito läsnäolo sekä kiinnostus lasten ajatuksia ja mielenkiinnon kohteita kohtaan ohjaavat toiminnan suunnittelua ja toteutusta tukien lasten turvallisuutta ja hyvinvointia. Lasten kuormittuneisuus vähenee toiminnan ennakoitavuuden ja selkeän struktuurin myötä, kuitenkin mahdollistaen joustavuuden arjessa vaihtuvien tilanteiden mukaan.

3.2 Paikallinen tarkennus

Toiminta- ja oppimisympäristö rakennetaan rikkaaksi ja monipuoliseksi siten, että ympäristö mahdollistaa lasten kiinnostuksen kohteiden mukaisen vaihtelevan toiminnan.

Pienryhmätoiminnalla edistetään toimintaympäristön rauhoittamista, lasten osallisuutta ja lasten yksilöllistä huomioimista.

3.3 Paikallinen tarkennus

Kauniaisissa käytetään varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa Lapset puheeksi –keskustelua kuuden viikon kuluessa varhaiskasvatuksen aloituksesta sekä aina tarvittaessa. Tätä noudatetaan myös kaksivuotisen esiopetuksen piirissä ainakin silloin, kun lapsi ei aiemmin ole ollut Kauniaisten kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Pehmeän laskun mallia kotikäynteineen voidaan myös hyödyntää helpottamaan lasten aloitusta ryhmässä. Osallistumisaste varhaiskasvatukseen on korkea (yli 96 % OVK

1/21) Kauniaisissa sekä neli- että viisivuotiaiden ikäryhmissä, joten on odotettavissa, että varsin vähäisessä määrin lapsia tulee suoraan kotihoidosta kaksivuotiseen esiopetukseen.

Lapsen siirtyessä perusopetukseen vastaanottavan koulun kanssa tehdään yhteistyötä mm. tutustumispäivien muodossa sekä yhteistyöpalaverissa. Kouluun siirretään opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot.

4.1. Paikallinen tarkennus

Monipuoliset työtavat eri ryhmätilanteissa yhdessä aikuisen kanssa auttavat lapsia tiedostamaan, millaisia oppijoita he ovat, sekä tarkkailemaan omaa oppimistaan. Lapsia tuetaan muodostamaan myönteinen kuva itsestään oppijoina. Monipuolisuus tekee oppimisen hauskaksi ja motivoi lapsia uusiin oppimiskokemuksiin - sekä ohjattuihin että itse valittuihin. Työmenetelmät perustuvat leikkisään, iän mukaiseen toimintaan. Oppimisympäristö mahdollistaa eriyttämisen ja erilaiset työtavat, kuten pienryhmätoiminnan ja tutkivan oppimisen.

4.2 Paikallinen tarkennus

Lapsi osallistuu aktiivisesti toiminnan suunnitteluun ja arviointiin sekä oman oppimisensa polun hahmottamiseen itsearviointin kautta. Pedagogista dokumentointia toteutetaan monipuolisilla keinoilla.

4.3 Paikallinen tarkennus

Kauniaisissa lapsikohtainen oppimissuunnitelma kirjataan kaikille esioppilaille sähköisessä muodossa ja samalla lapsen ja huoltajien kanssa käydään keskustelua toiminnasta ja lapsen kehityksestä. Karvin arviointikriteereihin pohjautuvan paikallisen arviointisuunnitelman mukainen arviointi toteutetaan kaksi kertaa toimintavuoden aikana.

Huoltajien antamia palautteita hyödynnetään toiminnan kehittämässä. Esim. pääkaupunkiseudun yhteinen varhaiskasvatuksen asiakaskysely toistuu säännöllisesti.

4.4. Paikallinen tarkennus

Kielten rikas maailma

Ryhmässä esiintyvien kielten lisäksi Kauniaisissa tutustutaan leikin kautta myös toiseen kotimaiseen kieleen eli kaksivuotisessa esiopetuksessa ruotsin kieleen.

5.1 Paikallinen tarkennus

Esiopetuksen opettaja havainnoi ja tunnistaa varhain oppimisen riskejä ja esteitä. Lapsen hyvän itsetunnon ja minäkuvan kehittymistä vahvistetaan positiivisella pedagogiikalla, huomioimalla lapsen kehitystaso sekä hänen yksilölliset tarpeensa. Kaikkien lasten osallisuutta sekä ryhmään kuulumisen

tunnetta tuetaan ja lasta kannatellaan ryhmän jäsenyyteen. Turvallisuuden tunne mahdollistaa uuden oppimisen.

Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat lapsen ja ryhmän vahvuudet. Mikäli esiopetuksen henkilöstöllä herää huoli lapsen hyvinvoinnista, on heidän konsultoitava oppilashuollon henkilöstöä (koulupsykologi, koulukuraattori ja/tai neuvolaterveydenhoitaja). Henkilöstö voi ohjata myös huoltajia olemaan yhteydessä oppilashuoltotyöntekijöihin. Tuki voi vaihdella lyhytaikaisesta pitempiaikaiseen ja yhdestä tukimuodosta useampaan. Esiopetuksessa otetaan huomioon erilaiset oppimistyyli siten, että jokaista tuetaan sekä yksilönä, että ryhmän jäsenenä.

Esiopetustiimin yhteistyö on välttämätöntä tuen tarpeen havainnoinnissa ja tuen antamisessa. Esiopetuksen opettaja on vastuussa tuen järjestämisestä ja toteuttamisesta yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan sekä muiden asiantuntijoiden kanssa. Lapsella on oikeus saada tukea omassa arkiympäristössään. Tarvittaessa tukea annetaan joustavasti pienryhmä- tai yksilötyöskentelynä. Opetuksen järjestämisen kannalta välttämätön tieto siirretään lapsen vaihtaessa ryhmää sekä nivelvaiheessa perusopetukseen. Tuen siirtymisestä näissä nivelvaiheissa huolehditaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Ennaltaehkäisevän työn ja varhaisen puuttumisen toimintamallina Kauniaisissa käytetään Lapset puheeksi -menetelmää. Lisäksi käytössä on tunne- ja vuorovaikutustaitojen Tunne-polku sekä huolen herätessä seurattava toimintamalli. Toiminnan suunnittelun tukena lapsille tehdään erilaisia kartoituksia.

Yhteistyö oppilashuollon palveluista vastaavien ja muiden tarvittavien asiantuntijoiden kanssa tuen tarpeen arvioinnissa, tuen suunnittelussa, järjestämisessä sekä käytännön toteuttamisessa kuvataan luvuissa 5 ja 6.

Huolen herätessä VAIHDETAAN PÄIVITETTY KAAVIO

5.2 Paikallinen tarkennus

Opetus ja kasvatus järjestetään yhteistyössä huoltajien kanssa. Kun lapsella on tuen tarvetta, huoltajan kanssa tehtävän yhteistyön merkitys korostuu. Kaikille huoltajille on hyvä kertoa tuen mahdollisuudesta ja sen keskeisistä periaatteista. Huoltajaa kannustetaan tukemaan osaltaan lastaan tavoitteiden saavuttamisessa. Käsiteltäessä yksittäisen lapsen tukea koskevaa asiaa, huoltajalle annetaan tietoa lasta koskevien tietojen käsittelystä, tietojensaannista ja niiden luovuttamisesta sekä salassapitoon liittyvistä kysymyksistä. Huoltajien on hyvä tietää, että he tai lapsi eivät voi kieltäytyä kasvun ja oppimisen tuen vastaanottamisesta, eikä heidän suostumustaan tarvita tuen tarpeen arviointiin ja tuen suunnitteluun. Lapsi voi tarvita myös yksilökohtaisen oppilashuollon tukea. Tämä perustuu vapaaehtoisuuteen ja edellyttää huoltajan suostumusta. (Kts. Luku 6, Oppilashuolto)

Kauniaisten varhaiskasvatuksessa on käytössä Lapset puheeksi –menetelmä, ja Lapset puheeksi – keskustelu käydään jokaisen lapsen vanhempien kanssa varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa tai lapsen siirtyessä kotoa esiopetukseen sekä tarpeen ilmetessä myöhemmin.

Siirtymävaiheissa tiedonsiirto järjestetään yksilöllisesti ja tarvittaessa moniammatillisesti yhteistyössä huoltajien kanssa. Opetuksen järjestämisen kannalta välttämätön tieto siirtyy aina.

5.3 Paikallinen tarkennus

Lapsen kasvun ja oppimisen tuen tarpeisiin vastataan hyvällä vuorovaikutuksella, riskien varhaisella tunnistamisella, opetuksen eriyttämisellä ja joustavilla opetusjärjestelyillä. Oppimisympäristöön kiinnitetään erityistä huomiota, esimerkiksi kuvien käyttö, työrauha ja istumajärjestys.

Kauniaisissa on käytössä Tuen valikko. Tuen valikko on esiopetuksen tiimin työväline, joka toimii pedagogisen toiminnan suunnittelun tukena ja arvioitaessa tuen riittävyyttä niin ryhmätasolla kuin yksittäisen lapsen kohdalla.

Esiopetuksen opettaja vastaa yleisen tuen järjestämisestä. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan, varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajan tai muun asiantuntijan arviointia ja tukea käytetään tarvittaessa. Tukea voidaan tarjota tiiviimmällä yhteistyöllä huoltajien kanssa sekä tarvittaessa rakenteellisin tukitoimin. Jokaiselle lapselle tehdään lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma, jossa huomioidaan lapsen mielipiteet.

Pedagogisiin asiakirjoihin ei kirjata esim. lapsen diagnooseja tai referoida psykologin lausunnon sisältöjä. Pedagogisiin asiakirjoihin voidaan kirjata, että lapsi on ohjattu oppilashuollon palveluiden piiriin. Asiakirjoihin ei ole suositeltavaa myöskään kirjata yksilöityjä ohjaamisen syitä tai toimenpiteitä.

5.4 Paikallinen tarkennus

Kun yleinen tuki ei riitä, käydään keskustelu huoltajien, esiopetuksen opettajien sekä veon kanssa Tuen valikkoa hyödyntäen. Pedagogiseen arvioon kirjataan arvio tuen tarpeesta. Kauniaisissa pedagogisen arvion kirjoittaa ryhmän opettaja yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Päätös tuen tasosta tehdään moniammatillisesti oppilashuollon asiantuntijan/asiantuntijoiden kanssa. Tehostettu tuki tarkistetaan yhdessä huoltajien kanssa vähintään kerran vuodessa ja aina tarvittaessa. Tehostettu tuki voidaan lopettaa pedagogisella arviolla.

Tehostetussa tuessa varhaiskasvatuksen erityisopettajan asiantuntijuus lapsen tuen rakentamisessa korostuu. Tuki järjestetään laadultaan ja määrältään lapsen kehitystason ja henkilökohtaisten tarpeiden mukaisesti lapsen vahvuuksia hyödyntäen. Lapselle etsitään erilaisia pedagogisia sekä yksilöllisiä että ryhmämuotoisia tuen muotoja. Tärkeää on, että lapsi saa onnistumisen kokemuksia oppimisessaan sekä ryhmän jäsenenä. Huoltajien osallisuutta korostetaan entisestään. Rakenteellisia tukitoimenpiteitä laajennetaan. Mahdollista avustajan tukea käytetään enemmän ja suunnitellummin kuin yleisen tuen piirissä olevan lapsen kohdalla. Esiopetusryhmän kokoa voidaan myös pienentää. Rakenteellisena tukitoimenpiteenä voidaan käyttää myös pienryhmää.

Oppimissuunnitelmaan (leops), jonka laativat veo ja esiopetuksen opettaja, kirjataan tuen järjestämisen käytänteet. Esiopetuksen opettaja vastaa tuen toteutuksesta ja käytännön järjestämisestä veon tuella.

5.5 Paikallinen tarkennus

Mikäli todetaan, että tehostettu tuki ei riitä, käydään keskustelu huoltajien, esiopetuksen opettajien, veon sekä muiden oppilashuollon työntekijöiden kanssa hyödyntäen mahdollisia asiantuntijalausuntoja. Pedagogiseen selvitykseen kirjataan arvio tuen tarpeesta. Kauniaisissa pedagogisen selvityksen kirjoittaa ryhmän opettaja yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Ennen erityisen tuen päätöstä varhaiskasvatuksen

erityisopettaja järjestää huoltajille kuulemisen, jossa käydään läpi myös erityisen tuen järjestämiseen liittyvät käytänteet. Lasta kuullaan hänen oman kehitystasonsa mukaisesti.

Eryyisen tuen päätöksen voi tehdä esiopetuksen järjestäjä (varhaiskasvatuspäällikkö) tai perusopetuksen järjestäjä (opetuspäällikkö). Yleensä erityisen tuen päätös tehdään aikaisintaan esiopetuksen alkaessa. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalle lapselle erityisen tuen päätös voidaan kuitenkin tehdä jo viisivuotiaana, kun päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta on opetustoimessa tehty. Eryyinen tuki tarkistetaan huoltajien ja moniammatillisen verkoston kanssa vähintään kerran vuodessa sekä aina tarvittaessa. Päätöksen erityisen tuen lopettamisesta ja tehostettuun tukeen siirtymisestä tekee esiopetuksen tai perusopetuksen järjestäjä pedagogiseen selvitykseen perustuen ja huoltajia kuullen.

Eryyisen tuen päätöksen saaneelle lapselle kirjataan Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), johon kirjataan tuen järjestämisen käytänteet ja vastuut yhdessä huoltajien ja mahdollisen moniammatillisen tiimin kanssa. Kirjaamisesta ja tarkistamisesta vastaavat esiopetuksen opettaja sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja yhdessä. HOJKS:in kirjaamisessa hyödynnetään mahdollisia asiantuntijalausuntoja huoltajien luvalla. HOJKS tarkistetaan yhdessä huoltajien kanssa vähintään kerran vuodessa sekä aina tarvittaessa vastaamaan lapsen tarpeita.

Lasta koskevat pedagogiset asiakirjat arkistoidaan arkistointiohjeiden mukaisesti. Asiantuntijalausunnot, esim. puheterapia/toimintaterapia lausunnot, erityissairaanhoidon yhteenvedot, palautetaan huoltajille esiopetuksen päätyttyä. Kauniaisissa tehostetun tuen ja erityisen tuen pedagogiset asiakirjat toimitetaan koulupsykologin tai koulukuraattorin kautta koulun arkistoon paperisina lapsen siirtyessä perusopetukseen.

Pidennetty oppivelvollisuus

Esiopetus voi pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille annettavassa erityisopetuksessa kestää yhden tai kaksi vuotta. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja aloittaa prosessin pidennetyn oppivelvollisuuden päätöksen tekemiseksi yhteistyössä huoltajien kanssa asiantuntijalausuntojen perusteella. Prosessi on vastaava kuin erityisen tuen päätöstä tehtäessä. Päätöksen pidennetystä oppivelvollisuudesta tekee aina opetuksen järjestäjä (opetuspäällikkö). Lapselle tehdään tällöin myös päätös erityisestä tuesta.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvalla lapsella on ensimmäisenä oppivelvollisuusvuotenaan oikeus osa-aikaiseen erityisopetukseen, jota antaa varhaiskasvatuksen erityisopettaja kunkin lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan. Eryyisopetuksen järjestäminen kuvataan tarkemmin HOJKS:issa.

5.6 Paikallinen tarkennus

Osa-aikainen erityisopetus on erityisopettajan tukea, joka voi olla samanaikaisopetusta tai ryhmämuotoista lapsen/lasten tarpeiden mukaisesti. Käytämme esiopetuksen tukimenetelminä esimerkiksi seuraavia toimintatapoja tai menetelmiä:

Kuvio: Esiopetuksen tukimenetelmät

Esiopetuksen opettaja vastaa tuen käytännön järjestelyistä sekä niiden kirjaamisesta lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan (leops). Tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevien lasten pedagogisten asiakirjojen kirjaamisissa on aina mukana varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Huoltajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Esiopetuksen opettaja vastaa osa-aikaiseen erityisopetukseen liittyvien käytänteiden tiedottamisesta huoltajille.

Varhaiskasvatuspäällikkö tekee vuosittain hallinnollisen päätöksen rakenteellisista tukitoimista.

6.1 Paikallinen tarkennus

Kauniaisissa Terveyden ja hyvinvoinnin johtamisen työryhmän (Tejo) yhteydessä toimii oppilashuollon ohjausryhmä, joka vastaa kaupungin tasolla oppilashuoltotyön suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa esiintyviä painotuksia huomioidaan oppilashuoltotyössä.

Jokaisessa esiopetusyksikössä toimii oma yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, jonka kutsuu koolle esiopetusyksikön johtaja kaksi kertaa lukuvuodessa.

6.2 Paikallinen tarkennus

Kullakin esiopetusyksiköllä on oma yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, johon kuuluvat esiopetusyksikön johtaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, esiopetuksen opettajat, neuvolan terveydenhoitaja, kuraattori ja koulupsykologi. Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän tarkoituksena on esiopetus- ja kouluyhteisön ja lapsiryhmien hyvinvoinnin edistäminen, seuraaminen ja arviointi.

Yhteisöllisen oppilashuollon tehtäviin kuuluvat kaikki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman perusteissa määritetyt asiat sekä lisäksi oppilashuollon ohjausryhmän päättämät tehtävät.

Yhteisöllisessä oppilashuollossa tuetaan lasten hyvinvointia, turvallisuutta ja terveyttä monin tavoin, ja sen näkökulma on ennaltaehkäisevä. Perustana on näkemys moninaisuudesta rikkautena ja yhteisöllisyyden vahvistaminen.

Kauniaisten varhaiskasvatuksen turvallisuussuunnitelmassa käsitellään riskitilanteisiin varautumista ja riskien hallintaa. Myös tapaturmien ehkäisy on avattu suunnitelmassa. Toimintaa ohjaavat lisäksi mm. työturvallisuuslaki sekä yksikkökohtaiset pelastussuunnitelmat. Turvallisuussuunnitelman liitteenä on erillinen kriisisuunnitelma, jossa avataan erilaisiin äkillisiin kriisitilanteisiin varautumista. Kriisisuunnitelman osana kuvataan ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus. Turvallisuussuunnitelmakokonaisuus päivitetään vuosittain.

Kauniaisissa jokaisessa esiopetusyksikössä on oma kiusaamisen vastainen suunnitelma. Kokeiluyksikön suunnitelma on kokeiluopetussuunnitelman liitteenä. Liitteeksi Sansinpellon suunnitelma.

6.3 Paikallinen tarkennus

Esiopetusryhmän kasvattajat vastaavat arjessa lapsen tuen tarpeisiin. Kun esiopetuksen opettaja tai huoltaja havaitsevat lapsella lisätuen tarvetta, esiopetuksen opettaja arvioi tukitarpeita yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Esiopetuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja tai huoltaja konsultoi tarvittaessa koulupsykologia, koulukuraattoria tai neuvolaterveydenhoitajaa varhaisessa vaiheessa. Tarvittaessa, huoltajan niin toivoessa, eri asiantuntijat voivat tarjota yksilökäyntien mahdollisuuden.

Lapsella ja huoltajalla on oikeus saada kuraattori- tai psykologipalvelua esimerkiksi lapsen kehitykseen ja kasvatukseen liittyvissä kysymyksissä viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä yhteydenoton jälkeen. Kiireellisessä tapauksessa palveluja saa saman tai seuraavan päivän aikana, ja ammattitoimijat määrittävät tarpeen kiireellisyyden. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 15§)

Kauniaisissa kouluterveydenhoitaja tekee jo osan seuraavan vuoden kouluterveydenhuollon tarkistuksista ennen perusopetuksen alkua.

Oppilashuoltokertomukset sekä muut oppilashuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä lasta koskevat asiakirjat tallennetaan oppilashuoltorekisteriin. Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä lasta tai muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä. Rekisterit sijaitsevat varhaiskasvatusyksikön johtajan työhuoneessa, ja varhaiskasvatusyksikön johtaja määrittelee tapauskohtaisesti käyttöoikeudet rekisteriin tallennettuihin tietoihin ja päättää tietojen luovuttamisesta.

6.4 Paikallinen tarkennus

Esiopetusyksikön johtaja ja esiopetuksen opettaja huolehtivat siitä, että varhaiskasvatuspäällikölle lähetettävässä esiopetusvuoden toimintasuunnitelmassa kuvataan myös yhteisöllisen oppilashuollon tilanne ja tavoitteet. Keväällä toimintasuunnitelman arvioinnin yhteydessä tehdään yhteenveto siitä, miten yhteisöllistä oppilashuoltoa on vuoden aikana toteutettu.

Esiopetusyksiköissä laadittaviin yksikkökohtaisiin esiopetussuunnitelmiin sisältyvät oppilashuoltosuunnitelmat tarkistetaan vuosittain ja niitä päivitetään ainakin silloin, kun Opetushallitus on päivittänyt ohjausasiakirjoja, sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittämisen yhteydessä.